

Mors oransje sko

■ ELI TREFALL

Fastlege, Helsetorget legesenter i Bergen

Helsetorget i Bergen er mitt andre hjem. Jeg har bodd der siden fastlegeordningen ble født i 2001. Fem leger og to naprapater dannet et fellesskap. Noen var helt nye bekjentskap. Som syv kuler fra ulike utgangspunkt klinket vi sammen. Noen spratt langt tilbake og forlot fellesskapet. Jeg ble værende. I dag er vi syv fastleger og turnusleger. Vi leier to og en halv etasje hos en optiker.

Fire av oss har kontor mot bakgården. Vinduene trenger likevel film som hindrer innsyn. Umiddelbart kjente jeg behov for fargeklatter rundt vinduene. Oransje tynne gardiner som bakteppe for mønstrede gardiner ble hengt opp. I vinduskarmen står mors semskede, høyhælte, oransje sko fra 50-tallet. Ved siden av en tom vinflaske med en oransje valmue.

Min mor ble født i 1920, jeg i 1956. Hun var yngst av 11 og vokste opp på gård. Hun fikk bare meg. Tidlig fikk hun interesse for planter og hagearbeid og utdannet seg til gartner. Søskenene fnøs over at hun brukte

penger på tannlege. Gebiss var in! De var imidlertid enige om at utdanning var viktig. Under krigen kom realskolen til kommunen. Tidlig på 50-tallet tok hun gymnas som privatist. Drømmen var landbruks-høgskolen på Ås.

I 1960 ble hun separert. Hun hadde hovedomsorgen for fireåringen, meg. Hun kom inn på landbrukshøgskolen. Problemet var barnepass. Adjunktutdanning ved universitetet i Bergen ble løsningen. Vi levde på studielån og inntekt hun hadde som gartner i nabolaget. Jeg har vokst opp med en mor som kollokverte med andre. Plantenes latinske navn ble pugget. Jeg var med på studietur i botanikk. Mor hadde ofte jord under neglene.

Innimellom skiftet hun ham. Da kledde hun seg i marineblå kjole med blyantformet skjørt og bredbremmet marineblå hatt med kledelig perlepynt. Kontrastfylt tilbehør: Oransje veske og høyhælte, semskede, oransje sko. Elegant og grasiøst forflyttet hun seg. Stilig!

Da hun ble gammel, fikk hun Alzheimers sykdom og måtte flytte i institusjon. Svigersønnen til en medpasient husket henne som «den gamle damen på lesesalen». De leste kjemi sammen. Han var tjue, hun førti. Førti år gamle damer på lesesalen i 1960 var ikke dagligdags syn. Etterhvert som jeg er blitt eldre, har respekten for mors seighet og utholdenhet vokst seg sterk. Pasienter som mener seg for gamle til å lære nytt, møter liten forståelse. Det hender jeg forteller mors historie. På veggen har jeg bilder av familien. Bildet av mor ble tatt ute. Hun var begynnende dement, men kunne fortsatt det latinske navnet på laven hun holder i hånden.

Mors sko i kontorvinduet får mye oppmerksomhet. Noen husker tilbake til den tiden. Andre tror skoene er nye. Retro er in! I år har oransje vært topp mote. Enkelte gjør gode kjøp hos Fretex og i vintagebutikker. Jeg har arvet mors oransje sko!

■ EL-TREF@ONLINE.NO

